

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۰/۰۹/۱۴

محمد سمیع صادق

طالب مرکچي

د دولتي مرکچي پلاوي له غري ښاغلي نادر نادري سره د يوه طالب هغي «مرکي» دې ته وهڅولم چې د نورو هېوادوالو په څېر زه هم يو څو کرښي په دې اړه توري کړم.

تر هر څه دمخه خو بايد ووايم چې دا سړی په فکري، علمي يا هم عملي لحاظ له هيڅ کوم اړخه ژورناليسټ خو ليري حتی تش په نامه «آزاد خبريال»، چې دی ئی خپله خپل ځان ته منسوبوي، نه بريښی.

کره وره، تلفظ، بڼه او لباس ئی پر دې دلالت کوي چې پوخ طالب دئ، چې کومه بده خبره نه ده، مگر دی ئی تردید کوي او په شرميري چې دا بيا بده خبره ده. دی چې دا جار وهي چې د افغانستان پر حالاتو ئی ژور نظر دئ نو بايد وپوښتل سی چې اوسپري چيري، د افغانستان د کوم ولايت څخه خپل فعاليت پر مخ وړي، له کومه ښاره او څنگه دوحی ته ولاړی او د آزاد خبريال په توگه د ده راپورونه په کومو رسنيو کې گاهي گاهي خپريږي.

دا جناب وايي چې په خپلو ارتباطاتو ئی ځان دوحی ته ورساوه، هغه کومي کړی دي چې له ده سره ئی دا مرسته وکړه او ولي؟ معلومداره خبره ده چې د طالبانو په هيئت کې يا د هغوی په هوکري او غوښتني له پاکستان، په غالب گومان کوټی، څخه غونډي ته راغلی دئ.

دې ښاغلي ته بايد وويل سي چې اول خو هغه د ده په اصطلاح په «سوشل ميډيا» کې د پاکستانيانو پر چم هر د ده په ډول اېرا غېرا نټو خپرا د پلاستيکي مايک او چينايي موبایل په افادي سره په «سوشل ميډيا» کې يو ټولنيز فعال (هغه هم چې د ټولني د خیر لپاره کار وکړي) خو کېدای سي اما خبريال نه سي کېدای. د ده ټوله سوالونه پر بغض او کينه بناء ول. په کار دا وه چې دپوښتنو محور د تېر پر ځاي د هېواد پر راتلونکي او يا هم د غونډي پر اېجنډا، ميکانيزم او د باور د فضا پر را منځ ته کولو باندي وای.

د دغه «آزاد خبريال» څخه به د ده د تحصیلاتو په باره کې پوښتنه وکړو چې له کوم پوهنځي څخه فارغ دئ، کومه رشته ئی لوستی ده، تجربه ئی څه ده او سابقه ئی څنگه ده. د کوم لياقت او اهليت پر بنياد ئی ځان ته اجازه ورکړي ده چې د نړی په سطحه د داسي مهمي غونډي د ژورناليسټانو په سيالی کې ځان خبريال معرفي کړي؟ له رفتار او گفتاره خو ئی صفا جوتته سوه چې د ژورناليزم په برخه کې هيڅ زده کړي نه لري، د تحصیلاتو په نورو علمي څانگو کې ئی خدای خبر چې درس ويلی وي ځکه چې پر خور د ئی اکادميک نه دئ.

د ۸ صبح ورځپانې د خبريال سره په ويډيويي مرکه کې دې صاحب خپل مقام د اروپايي او خارجي ژورنالستانو د منصب سره برابر کړ او و ئی ويل چې هغوی هم د ده په څېرله چارواکو څخه ټنډي پوښتني کوي خو دی په دې ولي ځان نه پوهوي چې له هغو سره داسي پوښتني ښايي ځکه چې هغوی د نړيوالو رسنيو يا باوري اژانسونو لپاره د تعليمي اسنادو به لرلو سره د مجربو، مسلکي او روزل سويو ژورناليسټانو په حيث مطرح دي. هغوی وظيفوي پرسنپيونه مراعتوي، ژورناليسټکي ارزښتونو ته قايل دي او د خبرنگاری د اخلاقو له ټاکل سوي چوکاټ څخه بهر نه وځي. په دې ټولو معيارونو کې ستا ظرفيت او علميت په هم هغه شپبه معلوم سو چې محضي دي خوله خلاصه کړه.

د يوه خبريال کار پوښتنه کول دئ او د مخاطب دا جواب وړاندي کول. خبريال له کومي راهيسي قاضی سو چې جواب يا رد کړي او يا ئی سم ومني؟ د ځينو چارواکو جوابونه دي ناسم ځکه وبلل چې ستا پر طبيعت برابر نه ول او بعضي نور چې دي خپل د خوښي تر فلتر وايستل نو دي د خوښي وړ وگرځېدل. د ژورناليزم په اېنځي خو نه ئی خبر عقلا د سبجکيف پر ځای اېنجيکتف خو و اوسه.

د پاڼو شميره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خبر و لولی

په يو ځای کې دى د نادري صاحب په جواب کې وايي چې له ملا هيبث الله سره اولس ورسره دى، دا اوس ته «آزاد خبريال» يې که د طالبانو استازى؟ اولس اوس د ۹۰ د لسيزې اولس نه دى. په بنارونو کې ځوان نسل ټول په عصري علومو سمبال دى، د خارج له پوهنتونونو څخه هر ورځ له ماسټرۍ او پي ايچ ډيانو سره وطن ته را ستنيږي او په وطن کې داسې کور نسته چې د کورنۍ يو يا دوه غړي ئې په خارج کې نه وي مېشت. دا ټول ته بېرته شا ته نه سي بېولای، ستاسو د دور د غير مدني دودونو په زولنو باندې ئې د ماضي په تور زندان کې نه سئ تړلای. خبره اوس يوازي د اولس هم نوره نه ده پاته، د نړيوالو ستاسو اوس پر هر گام نظر دى، د هغوى مشروطي اقتصادي مرستي د ملا صاحب هيبث الله د خليفه، امير يا هم پاچا کېدو سره په ټکر کې دي. په خواله رسنيو کې دي د ځوانانو غيرگون خپل پر وړاندې وليد چې څومره عزت ئې درکړ؟ ځوان نسل اوس ويښ دى او تر بل هر بيرغ ئې د هيواد پالني جنډا اوچته په لاسونو کې نيولى ده. ته ئې د «آزاد خبريال» په مداريتوب، په «سوشل ميډيا» کې په پلاستيکي مايکروفون او چينايي موبایل نه سي غولولای، وخت مه ضايع کوه؛ بهتره درته دا ده چې وطن ته راسه او دا انرژي دي د ژورناليزم په مسلکي زده کړو ولگوه تر څو د وطن هوا دي ووهي او ملي روحيه درپکښي پيدا سي کومه چې به بېرته دخيره سره د وطن د خدمت په لار کې صرف کړي. د طالبانو و مشرانو ته دا توصيه کوم چې له ځانونو سره د داسې «آزادو خبريالانو» د رواستلو څخه ډډه وکړي چې تر اوسه لا په سياسي، ټولنيز او علمي بصيرت، ليدلوري، پوهي، فصاحت، ادب او سلوک کې نابالغه وي ځکه چې د گټې پر ځای ئې تاسو ته تاوان ډېر دى په دې خاطر چې نړيوالو ته مو اوس هم دريځ هغه د جنگ او جهالت وړاندې کوي؛ پر ځای ئې په خبر پوه، مسلکي، صابره، تجربه کاره او روزل سوي خبريالان له ځانونو سره بدرگه کړئ چې د سولې په برخه کې مثبت کردار ولوبوي او مشترکو سوله يزو ټکو ته کار وکړي تر څو دواړي خواوي سره نژدې کړي. پر وطن مين داسې وگړي مو را وړاندې کړئ چې د وطن پر ناخوالو دواړه اړخونه وژروي او د گران افغانستان د چوپړ لپاره مو غاړه په غاړه کړي.

تل دي وي د ټولو افغانانو او د نړۍ افغانستان!

محمد سمیع صادق